

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра конституційного, міжнародного та адміністративного права

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПАРЛАМЕНТСЬКЕ ПРАВО**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітньо-професійна програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 25 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Парламентське право
Викладач (-і)	Буроменський Михайло Всеволодович, д.ю.н., проф. кафедри конституційного, міжнародного та адміністративного права навчально-наукового юридичного інституту.
Контактний телефон викладача	Буроменський Михайло Всеволодович (0342) 596134
Е-mail викладача	Буроменський Михайло Всеволодович mykhailo.buromensky@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Заочний
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.cnu.edu.ua При вивченні навчальної дисципліни можуть використовуватися можливості платформ Google Classroom, Google Meet, Zoom та ін.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку індивідуальних занять, розміщеному на <i>інформаційному стенді та сайті кафедри</i> http://kkmtap.cnu.edu.ua/графіки-навчального-процесу/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження змісту і планів курсових робіт, індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація навчальної дисципліни	
<p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є широке коло теоретичних та практичних питань, що стосуються формування знань у сфері парламентського права України, набуття загального уявлення щодо змісту основних інститутів конституційного права на прикладі багатьох країн світу.</p> <p>Парламентське право - це сукупність правових норм, що обумовлюють порядок формування та засади організації парламенту країни, права і обов'язки його складових ланок та депутатів з метою створення ефективного законодавчого поля, що спрямоване на утвердження політико-правового статусу людини як громадянина цього суспільства, засад державного та суспільного ладу, і яке визначає засади взаємовідносин законодавчого органу з іншими державними органами.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістовних модулів</u>, як «Загальні положення парламентського права України» та «Парламентські процедури».</p> <p>Дисципліна «Парламентське право» спрямована на формування у студентів системи науково-теоретичних знань із функціонування парламентів та ознайомлення з актуальними проблемами сучасного парламентського права у взаємозв'язку з викликами та загрозами для існування України.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою навчальної дисципліни «Парламентське право» є визначення ролі представницької демократії в сучасній державі, розгляд історії розвитку представницьких установ в Україні і за кордоном, аналіз ознак і функцій сучасного парламенту, його структури та порядку формування, розгляд структури та організації діяльності Верховної Ради України, аналіз стадій законотворчого процесу, обговорення проблем сучасного українського парламентаризму.</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення навчальної дисципліни «Парламентське право» є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ознайомлення студентів з історичними передумовами виникнення парламентського права, структурою та його компетенцією; - формування навичок орієнтування у правових засадах формування парламентів; - виклад фактичного матеріалу в обсязі, передбачуваному навчальною 	

<p>дисципліною;</p> <ul style="list-style-type: none"> - ознайомлення з практикою реалізації норм парламентського права України; - опанування поняттями, принципами, джерелами, системою парламентського права; - дослідження теорії і поглядів, розроблених дослідниками парламентського права України.
--

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

- предмет та метод дисципліни, її роль у підготовці юриста;
- основні теоретичні конструкції дисципліни, її співвідношення з відповідними категоріями міжнародного права та національного права держав;
- теорії парламентаризму, парламентської діяльності, парламентського права;
- історію становлення парламентаризму, парламентського права в Україні та світі;
- особливості правового, насамперед, конституційно-правового регулювання парламентської діяльності,
- порядок діяльності парламенту України
- проблеми правового регулювання парламентської діяльності, включаючи законодавчий процес.

Фахові компетентності:

- правильно формулювати юридичні поняття і категорії;
- самостійно проводити правовий аналіз норм парламентського права;
- робити висновки про застосування на практиці різних норм парламентського права;
- тлумачити джерела парламентського права України.
- орієнтуватися у сучасній міжнародній ситуації та в особливостях міжнародних відносин;
- висловлювати своє бачення перспектив європейської інтеграції та місце України у цих процесах.

Програмні результати навчання:

- здатність демонструвати знання та розуміння змісту базових правових категорій та понять парламентського права.
- вміння надавати консультації щодо правового регулювання відносин з приводу конституційно-правового регулювання парламентської діяльності, парламентського права;
- здатність демонструвати знання і розуміння структури та принципів парламентського права.

5. Організація навчання

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	8
семінарські заняття / практичні / лабораторні	8
самостійна робота	74

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	081 Право	2	нормативний

Тематика курсу

Тема, план	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.

Змістовний модуль 1. Загальні положення парламентського права України.

Тема 1. Парламентаризм як явище суспільного життя	-	2	10
Тема 2. Поняття та зміст парламентського права України	2	-	10
Тема 3. Вибори до парламенту України	2	-	10

Тема 4. Верховна Рада – Парламент України	2	2	12
Змістовний модуль 2. Парламентські процедури			
Тема 5. Конституційно-правовий статус народного депутата України	2	-	12
Тема 6. Загальні питання парламентського законодавчого процесу	-	2	10
Тема 7. Правове регулювання парламентського контролю	-	2	10
Всього:	8	8	74
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання курсу	Визначається Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, введеним в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309. https://efund.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf , а також Методичними рекомендаціями до порядку оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті (далі - МРПОУ), затвердженими Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол №13 від 27 червня 2024 року) https://law.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/100/2024/11/metodychni-rekomendatsii-pro-poriadok-otsiniuvannia-uspishnosti.pdf		
Вимоги до письмової роботи	Передбачається виконання 1 письмової залікової роботи. Робота виконується на передостанньому/останньому семінарському занятті та охоплює всі змістові модулі. Варіанти завдань, бали за їх виконання, критерії оцінювання розробляються викладачами, які ведуть семінарські (практичні) заняття за погодженням з керівником навчальної дисципліни та затверджуються на засіданнях кафедри (пп. 3.3.5 МРПОУ). На контрольну роботу вноситься 2 описових завдань, які оцінюються в 30 балів, 5 коротких запитання нормативного змісту (визначення понять), які оцінюються по 5 балів, практичне/схематичне завдання (15 балів), 1 тестове запитання, яке оцінюється 5 балів, визначення поняття (10 балів). Максимальна кількість балів за письмову роботу – 75 (пп. 2.7.1 МРПОУ). Програмові вимоги до навчальних дисциплін <i>знаходяться на кафедрі та розміщені на сайті кафедри</i> https://kkmtap.pnu.edu.ua/		
Семінарські заняття	Завдання для семінарських занять визначені у методичних вказівках, що розміщені на сайті кафедри https://ksud.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/84/2025/01/metodychka-mzpl-denna-forma-1.pdf , а також в системі дистанційного навчання. Максимальна кількість балів за семінарські заняття – 25 балів (пп. 2.4.2.1 МРПОУ).		
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент допускається до підсумкового контролю за умови виконання всіх видів робіт, передбачених навчальною програмою. Наявність хоча б одного пропущеного і невідпрацьованого семінарського заняття є підставою для недопуску (пп. 3.2.2 МРПОУ). Здобувач не допускається до підсумкового контролю, якщо впродовж семестру він набрав за всі види робіт менше 25 балів (пп. 3.2.3 МРПОУ).		
Підсумковий контроль	Залік. Підсумковий бал складається суми підсумкового балу за семінарські заняття (максимально 25 балів), балу за підсумкову модульну контрольну роботу (максимально 75 балів) (пп. 2.6.3 МРПОУ). Підсумковий бал становить максимально 100 балів (пп. 2.6.1–2.6.3 МРПОУ). Перескладання семестрового заліку проводиться окремою парою в офлайн чи онлайн формах за графіком, затвердженим директором інституту, здобувачами, які		

одержали після виставлення заліку «не зараховано» (нижче 50 балів), а також мали на день виставлення заліку невідпрацьовані пропущені заняття (за умови їх відпрацювання). Заліковий білет у такому випадку складається із двох теоретичних питань по 30 балів, 2-ох тестових завдань, кожне з яких оцінюється по 10 балів та 2-ох визначень понять по 10 балів. Максимальний бал за залікову роботу складає 100 балів.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Зміст питань, форма та структура завдань та інструкції щодо виконання обов'язкової (письмової модульної контрольної роботи) та додаткових (письмових завдань за питаннями самостійного опрацювання, письмових експрес-опитувань тощо) письмових робіт визначаються викладачем, що проводить семінарські заняття, за погодженням з викладачем, що проводить лекційні заняття (Розділ 3 МРПОУ). За бажанням (для отримання додаткових балів) студенти можуть виконувати індивідуальні завдання (пп. 3.1.4.1-3.1.4.3 МРПОУ). Види індивідуальних завдань та інструкції щодо їх виконання знаходяться на кафедрі та на сайті кафедри <https://kkmtap.pnu.edu.ua/perelik-indyvidualnykh-zavdan/>

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, визначених Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>, усвідомлюючи наслідки порушення. Реагування на порушення академічної доброчесності здійснюється відповідно до встановлених процедур https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/05/pr.01.1.1-08_2024_protседura_8_universytet.pdf.

Відвідування занять:

Очікується, що всі студенти відвідають лекції семінарські заняття. Пропуски занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття (абз. 1. пп. 3.1.2 МРПОУ). За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (абз. 2. пп. 3.1.2 МРПОУ).

Неформальна освіта:

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylii-stefanyka.pdf

8. Рекомендована література

1. Теліпко В. Е. Парламентське право України. Академічний курс. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 664 с.
2. Олійник А.Ю. Актуальні проблеми конституційного права України. Київ. ЦУЛ, 2018. 525 с.
3. Конституційне право України: підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закладів / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого / В.П. Колісник (ред.), Ю.Г. Барабаш (ред.). Харків : Право, 2008. 416 с.
4. Майданник О.О. Конституційне право України: Навч. посіб. Київ : Алерта, 2016. 380 с.
5. Орзіх М.П., Єзеров А.А., Терлецький Д.С. Конституція України у судових рішеннях.

Київ : Юрінком Інтер, 2011. 432 с.

6. Стрижак А. А. Конституція України в актах Конституційного Суду України (аналіт. огляд та комент.). Київ : Ін Юре, 2010. 631 с.
7. Планування законодавчої діяльності парламенту [Текст]: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 22 черв.2010 р. / за заг. ред. В.О.Зайчука. Київ: Ін-т законодавства Верховної Ради України, 2011. 216 с.
8. Совгіря О. В. Конституційне право України. Повний курс [Текст]: навчальний посібник. Рек. МОН; 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Юрінком Інтер, 2012. 544 с.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:

1. Буроменський М.В., Албу А.А. Парламентське право: Методичні вказівки для підготовки до семінарських занять для студентів магістратури заочної форми навчання, спеціальність 081 право. – Івано-Франківськ: Юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2024. 11 с.

2. Буроменський М.В., Албу А.А. Парламентське право: Методичні вказівки для підготовки до самостійної роботи студентів магістратури заочної форми навчання, спеціальність 081 право. – Івано-Франківськ: Навчально-науковий Юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2024. 21 с.

<https://kkmtap.pnu.edu.ua/%d0%b4%d0%b5%d0%bd%d0%bd%d0%b0-%d0%bf%d1%80%d0%b0%d0%ba%d1%82-%d1%80%d0%be%d0%b1-%d0%b1%d0%b0%d0%ba%d0%b0%d0%bb%d0%b0%d0%b2%d1%80/>

**професор кафедри конституційного,
міжнародного та адміністративного права, д.ю.н.
Михайло БУРОМЕНСЬКИЙ**